

prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central, judecător - A. Motricală
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, judecători - G. Mîra, A. Bostan, G. Dașchevici

Î N C H E I E R E

14 iunie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron

examinând admisibilitatea recursului depus de Eugeniu Chirița,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată
depusă de Eugeniu Chirița împotriva Primăriei or. Criuleni, persoane terțe
Tatiana Reciulschi, Valeriu Reciulschi, Ludmila Chirița și Sergiu Chirița cu
privire la contestarea actelor administrative și încasarea prejudiciului moral
cauzat,

împotriva deciziei din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin
care s-a respins apelul depus de Eugeniu Chirița și s-a menținut hotărârea din
31 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 18 iunie 2021, Eugeniu Chirița a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Primăriei or. Criuleni cu privire la contestarea actelor administrative și
încasarea prejudiciului moral cauzat.

În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a relatat că în scopul
executării titlului executoriu din 24 iulie 2020, privind verificarea legalității
construirii gardului din or. Criuleni, str. XXXXXX, 20, la 03 septembrie 2020,
invocând dispozițiile Hotărârii Guvernului nr.361 din 25 iunie 1996 cu privire la
asigurarea calității construcțiilor și Legii nr.721 din 02 februarie 1996 privind
calitatea în construcții, potrivit căroră, obținerea autorizației de construire nu este
necesară, Primăria or. Criuleni a constatat că gardul este construit legal, întrucât
este construit pe teren privat.

Eugeniu Chirița a susținut că nu este de acord cu această abordare, deoarece
autorizația de construcție se eliberează construcțiilor de orice gen, pârâțul nu a
administrat probe care ar confirma construirea gardului pe terenul privat, normele
legale invocate nu sunt aplicabile speței, iar gardul contravine prescripțiilor.

Subsecvent, reclamantul a precizat că, prin cererea prealabilă din
24 mai 2021, a solicitat anularea deciziei din 03 septembrie 2020. Iar, prin
răspunsul din 08 iunie 2021, expediat tardiv la 11 iunie 2021, pârâțul i-a respins
cererea prealabilă.

Întemeindu-și acțiunea pe prevederile art.24, art.162 alin.(3) lit.a), art.165
alin.(2), art.166, art.167 alin.(3), art.206 alin.(1) lit.a), art.224 alin.(1) lit.a) din

Codul administrativ, Eugeniu Chirița a solicitat anularea deciziei Primăriei or. Criuleni din 03 septembrie 2020, a răspunsului din 08 iunie 2021 și încasarea despăgubirilor morale în mărime de 5000 de lei.

Prin încheierea protocolară din 03 august 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-au atras în proces, în calitate de terți: Tatiana Reciulschi, Valeriu Reciulschi, Ludmila Chirița și Sergiu Chirița (f.d. 22 verso).

Prin hotărârea din 31 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Eugeniu Chirița.

S-a încasat de la Eugeniu Chirița în beneficiul lui Valeriu Reciulschi suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică.

S-a încasat de la Eugeniu Chirița în beneficiul Tatiane Reciulschi suma de 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică (f.d. 60).

La 03 ianuarie 2022, în termenul prevăzut de art. 232 din Codul administrativ, Eugeniu Chirița a depus apel, iar la 21 martie 2022, a prezentat motivarea apelului împotriva hotărârii din 31 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, solicitând casarea hotărârii contestate și emiterea unei noi decizii (f.d.63, 73-74).

Prin decizia din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul depus de Eugeniu Chirița și s-a menținut hotărârea din 31 decembrie 2021 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central (f.d.126-132).

În susținerea deciziei emise, Curtea de Apel Chișinău, raportând dispozițiile Codului administrativ, art. 14 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor în construcție nr.163 din 09 iulie 2010, art.2 alin.(2) din Legea privind calitatea în construcții nr.721 din 02 februarie 1996, precum și prevederile pct.1 și 4 din Regulamentul cu privire la verificarea proiectelor și execuției construcțiilor și expertizarea tehnică a proiectelor și construcțiilor, Anexa nr.1 la Hotărârea Guvernului nr.361 din 25 iunie 1996 cu privire la asigurarea calității construcțiilor, la materialele și circumstanțele cauzei, a conchis asupra legalității și temeiniciei soluției primei instanțe privind respingerea acțiunii reclamantului.

Or, natura construcției litigioase – gardul, de fapt nu reprezintă o clădire sau o construcție inginerească, care ar necesita proiectare, autorizare, condiții speciale de executare a lucrărilor și verificare a acestora, etc., dar este una simplă, concepută și realizată în scopul de a delimita gospodăriile amplasate pe str. XXXXXX din or. Criuleni. Respectiv, la construcția gardului nu era obligatorie eliberarea autorizației de construire și perfectarea documentației de proiect.

Iar, în circumstanțele în care s-a constatat că, decizia Primarului or. Criuleni nr. 369 din 03 septembrie 2020 a fost emisă de un organ competent, cu respectarea procedurii și aplicarea corectă a normelor materiale, prima instanța corect a concluzionat despre lipsa temeiurilor pentru anularea acesteia, subsecvent a răspunsului din 08 iunie 2021, prin care a fost respinsă cererea prealabilă.

De altfel, instanța de apel a opinat că instanța de fond just a respins ca declarative argumentele reclamantului privind necesitatea autorizării construcțiilor de orice gen. Or, această abordare rezultă din interpretarea greșită a prevederilor legale.

La fel, prima instanța întemeiat a desconsiderat alegațiile reclamantului privind lipsa probelor administrate, care ar confirma construirea gardului pe terenul privat al reclamantului. Or, materialele cauzei și în special cele ale dosarului tehnic al bunului imobil cu nr. cadastral XXXXXX, denotă contrariul.

Totodată, instanța de apel a relevat că, în condițiile în care instanța de judecată a constatat că acțiunile Primăriei or. Criuleni, au fost legale, prima instanța just a respins solicitarea reclamantului de a obliga pârâtul la plata despăgubirilor morale, or, această pretenție este vădit neîntemeiată.

Cu referire la cererea persoanelor terțe privind compensarea din contul reclamantului a cheltuielilor de asistență juridică, instanța de apel, invocând dispozițiile art. 195 din Codul administrativ, art.82, art.94 alin.(1) și (1¹) din Codul de procedură civilă, a notat că prima instanța corect a stabilit că, pe parcursul examinării cauzei, persoanele terțe Valeriu Reciulschi și Tatiana Reciulschi au suportat cheltuieli pentru asistența juridică acordată de avocatul Alexei Brînză în sumă a câte 2000 de lei, fapt ce se confirmă prin bonurile de plată seria DAA nr.25165433 și seria DAA 25165434 din 07 septembrie 2021, care în total constituie suma de 4000 de lei. Iar, ținând cont de complexitatea procesului și prestația avocatului Alexei Brînză, just a considerat necesar să dispună încasarea din contul reclamantului Eugeniu Chirița, care a pierdut procesul, în beneficiul lui Valeriu Reciulschi și Tatiana Reciulschi a câte 1000 de lei cu titlu de cheltuieli de judecată, apreciind că în această măsură cheltuielile au fost reale, necesare și rezonabile.

Din considerentele menționate și având în vedere că prima instanță a elucidat pe deplin circumstanțele cauzei, a aplicat corect normele materiale și a adoptat o hotărâre întemeiată și legală, cu respectarea normelor procedurale, iar cererea de apel este neîntemeiată, instanța de apel a respins apelul depus de Eugeniu Chirița.

La 15 septembrie 2022, Eugeniu Chirița a depus recurs, iar la 08 noiembrie 2022, a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu restituirea cauzei instanței de apel.

În susținerea recursului, recurentul a indicat că conform art.373 alin.(5) din Codul de procedură civilă, instanța de apel este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Însă, la caz, instanța de apel, în motivarea deciziei sale, doar și-a însușit constatările instanței de fond, fără să se pronunțe asupra motivelor invocate în apel. Or, instanța de apel nu s-a expus asupra aplicabilității prevederilor art. 14 alin.(1) din Legea privind autorizarea executării lucrărilor în construcție nr.163 din 09 iulie 2010, invocate în apel.

La 23 noiembrie 2022, în adresa Primăriei or. Criuleni, Tatianei Reciulschi, Ludmillei Chirița, a lui Valeriu Reciulschi și Sergiu Chirița a fost expediată copia recursului depus de Eugen Chirița, cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

Până la data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului depus de Eugen Chirița, intimații nu și-au valorificat dreptul procedural respectiv și nu au depus referințe.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Iar, conform art. 245 din același Cod, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel. Dacă se

depune împreună cu cererea de recurs, motivarea recursului se depune la instanța de apel.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat decizia în prezenta cauză de contencios administrativ la 06 septembrie 2022.

Din materialele cauzei rezultă că, instanța de apel a expediat la adresa de e-mail a lui Eugeniu Chirița copia dispozitivului deciziei din 06 septembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău la 30 septembrie 2022, iar decizia motivată – la 07 noiembrie 2022, fapte confirmate prin extrasele din poșta electronică, anexate la dosar (f.d.133, 137).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Eugeniu Chirița s-a conformat dispozițiilor art. 245 din Codul administrativ și a depus în termen, recursul la data de 13 septembrie 2022, iar motivarea recursului la 08 noiembrie 2022.

Examinând temeiurile recursului depus de Eugeniu Chirița în raport cu materialele cauzei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil din următoarele motive.

Prin prisma art.246, alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă este inadmisibil, recursul se declară ca atare printr-o încheiere, în acord cu alin. (2) din art.246 Codul administrativ, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a)-f). Din analiza acestor prevederi rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii în completul de 5 judecători.

În această ordine de idei, instanța de recurs reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate, într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Instanța de recurs menționează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245, alin.(2) din Codul administrativ. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios

administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective; trebuie ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

Astfel, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că cererea de recurs depusă de Eugeniu Chirița, este inadmisibilă.

Conform art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Eugeniu Chirița se declară inadmisibil.
Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Tamara Chișca-Doneva

Judecători

Mariana Pitic

Aliona Miron